

Flyktingpolitik ur ett svenskt och globalt perspektiv
**- studien om flyktingpolitiska kommittén, internationell flyktingpolitik och
svensk asylrätt**

Magdalena Stencel

B-uppsats
Handledare: Gunnar Hansson
Statsvetenskap II
Linnéuniversitetet i Kalmar
Institutionen för samhällsvetenskaper
Höstterminen 2011

Abstract

Title: Flyktingpolitik ur ett svenskt och globalt perspektiv – en fallstudie om internationell flyktingpolitik och svensk asyl.

Author: Magdalena Stencel

Linnaeus University of Kalmar

Department of Social Sciences

Autumn term 2011

In the last time, we have known that an increasing number of refugees have searched for shelter within or from their own country. It may have been caused by different political or religious persecution but also by escaping violations. In Sweden, the refugee policy has increased from about the beginning of the 60 s´.

A "refugee" is an individual who seeks protection as far as possible, to another location in the world and to avoid getting hurt. Different kind of international humanitarian organizations, as the United Nations High Commissioner for Refugees, have helped these refugees in different kind of assistance help and to give them permission to stay in other countries, also to give them food, new jobs and visa. Sweden has the responsible to engage public opinion, since countries take a common responsibility for the global refugee problems, but also to formulate policies in the context of refugees. This is related to an agreement with the international treaties. According to international agreements, it requires that Sweden has become a step forward with their refugee policy and their humanitarian aid. This is because of that the Swedish immigration law has offered protection for refugees, to a greater extent.

I want to find out more information about the Swedish refugee policy because of my deepest interests of it. I also want to find out what kind target setting were available in the refugee of policy and how we should proceed with the situations of refugees today, but also in the future.

Keywords: Refugees, United Nations High Commissioner for Refugees, humanitarian organizations, Swedish asylum policy.

Innehåll

1 Inledning	1
1.1 Syfte och problemformulering	2
1.2 Forskningsfrågor	3
1.3 Metod och material	3
1.4 Avgränsning	4
2 Svenska Flyktingpolitiska kommitténs betänkande	6
2.1 Ur det politiska perspektivet	6
2.2 Internationellt samarbete	7
3. Internationella, ideella organisationer	9
3.1 FN:s flyktingorgan, UNHCR	9
3.1.1 Mål och strategier för flyktingars rättigheter	9
3.1.2 Budget och bidrag	10
3.2 Internationella Rödakorskommittén	12
3.3 Röda korset i Sverige	14
3.4 Amnesty International och oregelbunden migration	14
3.4.1 Åsikter kring flyktingars rättigheter	15
4 Svensk asylpolitik, till flyktingars förfogande	17
4.1 Hur många och vilka flyktingar rör det sig om?	20
4.1.1 Internflyktingar	20
4.1.2 Kvotflyktingar	21
5 Slutsatser	22
5.1 Diskussion	24
Sammanfattning	26
Referenser	28

1 Inledning

I Sverige har antalet flyktingar ökat sedan 40-50 år tillbaka. År 1951 bildades FN:s Flyktingkonvention i och med att representanter för 26 stater, hade samlats för att skriva under konventionen som rör flyktingars status

(<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingkonventionen/>) och ett protokoll avseende statslösa personer. De statslösa är alltså personer som inte är godkända medborgare i sitt land och därför saknar tillgång till flera sociala rättigheter. Men FN:s flyktingorgan, UNHCR (The United Nations Refugee Agency) arbetar för att motverka statslöshet i olika länder. (<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/statslosa/>). FN:s flyktingorgan kommer att uppmärksammas mer om i en senare del av uppsatsen.

I slutet av 2008 hade 144 länder i världen undertecknat flyktingkonventionen. När det gäller de grundläggande aspekterna för vad som gäller en flyktings liv, var konventionen en av det första internationella fördrag som täckte dessa aspekter. Ett starkt erkännande av konventionen handlade om att flyktingkriser blev ett internationellt problem, som i allra högsta grad krävde ett internationellt och humanitärt samarbete. Konventionens huvudsakliga arbetsuppgifter innehåller arbete om flyktingars rätt till religionsfrihet och rörlighet, utbildning och passdokument samt rätten till ett arbete. År 1967 hade man även genom ett protokoll infört att fler kunde ges rätten till flyktingars status genom att ta bort vissa geografiska begränsningar men också tidsbegränsningar.

(<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingkonventionen/>) Eftersom de flesta vet om att flyktingpolitiken har blivit ett högaktuellt ämne idag så har man dragit slutsatser kring bakgrunden och orsakerna till hur och varför det ser ut som det gör bland flyktingströmmarna.

En ”flykting” är en beskrivelse för en individ som söker sig till en annan plats för att få skydd, så långt som möjligt för att förhindra att bli skadad. Men den juridiska definitionen av en flykting är mycket mer begränsad än så. (<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/om-flyktingar/>) Enligt flyktingkonventionen som består av 7 kapitel, inleds det första med att en flykting är en person som söker asyl eller uppehållstillstånd i landet, på grund av att man ”flytt sitt land i välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk samhörighet”.

(<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingkonventionen/>)

1.1 Syfte och problemformulering

Den här uppsatsen skrivs dels för att flyktingfrågan väcker ett stort intresse i Sverige men även för att ämnet har blivit populärt och allt fler studenter och andra forskare skriver om det här omdiskuterande ämnet. Eftersom asylmottagandet har visat hög statistik i Sverige, har det blivit ett intressant forskningsområde. Man vill veta varför och på vilket sätt flyktingar söker skydd från sina hemländer men även hur de blir mottagna i andra länder.

Mitt syfte med uppsatsen är att få reda på mer information om den svenska flyktingpolitiken, vilka målsättningar och strategier som finns för flyktingars rättigheter samt hur man skall gå tillväga med flyktingars situationer såväl idag som i framtiden. Eftersom jag i princip aldrig varit fördjupad i ämnet är jag intresserad av hur processen går till i Sverige. Men jag vill också studera om hur olika organisationer arbetar, för att bland annat kunna förstå hur man löser problemen kring flyktingars rättigheter. Varför jag valde organisationerna var för att få en inblick i hur man samspekar kring flyktingfrågor på den internationella arenan.

Det kommer även att finnas tre olika huvuddelar för att uppfylla syftet med uppsatsen. Den första berör hur betänkandet från Svenska Flyktingpolitiska kommittén ser på problemen som uppstår för de svenska resurserna och hur man skall kunna samarbeta internationellt. Jag kommer också att granska för hur man resonerar på det internationella planet, där bland annat flyktingströmmarna har orsakats av det kalla krigets slutpunkt. Den andra delen kommer, i samband med det jag nämnde tidigare, bestå av hur de internationella organisationerna arbetar på den praktiska nivån, för att kunna uträtta problemen kring flyktingströmmarna. Den tredje delen består av den svenska asylpolitiken, det vill säga hur den bedrivs och hur den fungerar för att människorna skall kunna anpassa sig till samhället. I samband med asylpolitiken kommer jag även ta reda på vilka och hur många flyktingar det handlar om som strömmar in i Sverige på grund av olika anledningar.

Jag valde att studera om asylpolitiken eftersom jag anser att den hör ihop med frågor som berör flyktingars situationer och rättigheter i samhället. Jag tycker att asylpolitiken blir en viktig infallsvinkel att ha med i uppsatsen, dels för att väcka ett större intresse för läsaren men också för att bidra med vidare forskning till ämnet.

1.2 Forskningsfrågor

För att uppnå syftet av innehållet och få reda på den information som upprätthåller det önskade resultatet, kommer de här frågorna att beaktas:

1. Hur bedömer man flykting- och migrationspolitiken utifrån Flyktingpolitiska kommittén?
2. Vilka organisationer och på vilka sätt strävar man efter målen för flyktingars rättigheter?
3. För vilka slags flyktingar och på vilka sätt bedriver man asylpolitiken i Sverige, för att tillgodose deras rättigheter?

1.3 Metod och material

Uppsatsens arbete kommer att bestå av en beskrivande fallstudie vilket innebär att jag kommer beskriva bakgrunden och orsakerna olika flyktingpolitiska studier. I och med detta försöker jag få läsaren till att förstå hur exempelvis flyktingströmmarna började dominera i Europa och på vilka sätt man beviljar skydd som flykting. I denna uppsats kommer det att bland annat handla om hur betänkandet från Svenska Flyktingpolitiska kommittén och hur olika förslag förklaras. Vidare kommer studien att fokusera på hur olika organisationer arbetar för att bibehålla flyktingpolitiken och hur den fungerar på det globala perspektivet. Men jag kommer även se på hur den svenska asylpolitikens funktion granskas och tolkas, utifrån den samlade empiriska litteraturen. Politiken, likaså samhällsutvecklingen, får en central påverkan eftersom de politiska idéerna spelar en stor roll. (Bergström, G & Boréus, K 2011: 176f) Idéerna om att ge skydd och stöd för flyktingars rättigheter blir en central och påverkande aspekt inom Sveriges asylpolitik.

Det har inte varit några större problem med att hitta material eftersom ämnet är så pass omfattat. Det material jag valt att söka upp är förstahandskällor som består av litteratur och olika internetsidor. Referenserna från internet får jag vara mer uppmärksam över eftersom en del av dessa har jag fått översätta från engelska till svenska. Hemsidor som jag översatt från engelska till svenska är *International Committee of the Red Cross* och *Human Rights*.

Problem som kan uppstå i och med användandet av internet som källa, är att hemsidorna hela tiden uppdateras och förändras, men det har inte förekommit sådana problem för min del. De hemsidor för UNHCR:s eller andra utvalda, humanitära organisationer jag använt, anser jag är lämpliga referenser att använda mig av, när det gäller för bland annat flyktingkonventionens samarbete. En annan hemsida för redovisad statistik och forskning som berör integration och migration i Sverige är www.migrationsinfo.se. Informationen kan exempelvis handla om den

positiva inställningen till invandringen men även om internationell statistik. Den är även tillförlitlig eftersom man har utgått från den liberala tankesmedjan FORES. Jag har ändvänt mig av denna länk som ett stöd för innehållet av flyktingkonventionen och delvis för att redogöra kring arbetet om asylsökande personer.

En litteratur som är författad av statens offentliga utredningar från år 1995, har använts med stor nytta för att kunna presentera och belysa innehållet av kapitel två - ”*Svensk flyktingpolitik i globalt perspektiv. Betänkande av Flyktingpolitiska kommittén.*”

För att söka efter särskild information som handlar om exempelvis hur många flyktingar som beviljar asyl och uppehållstillstånd, finner jag detta i det utvalda materialet med diverse utvalda delar, såsom *Current Themes In Imer Research, number 8, svensk invandringspolitik i demokratiskt perspektiv*, skriven av Mikael Spång. Annan relevant litteratur för att tillgodose bearbetningen av materialet är, *I väntan på asyl. Retorik och praktik i svensk asylpolitik*, författad av Eva Norström. *Migrationsexplosionen: Bakgrund och alternativ till den felslagna flyktingpolitiken*, som är författad av Gunnar Jervas med flera. Den sistnämnda litteraturen har varit till nytta för förklaringen till bland annat vad FN:s flyktingkommitté har för ledning och uppgifter. Men den har även varit användbar till bakgrunden av kalla krigets orsak och påverkan på flyktingströmmarna. *Ingemansland? Svensk immigrationspolitik i utrikespolitisk belysning*, författad av Marie Demker och Cecilia Malmström, men även *Sverige och Invandringen*, författad av Karl-Olov Arnstberg och till sist *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, författad av Kristina Boréus och Göran Bergström, har använts vid tillfällena i uppsatsen.

1.4 Avgränsning

Jag har valt att avgränsa mig till den Svenska flyktingpolitiska kommittén eftersom jag fann det intressant för användningen till min första forskningsfråga. Jag använder mig av en sådan snävt formulerad fråga eftersom jag inte ville ha en alltför öppen och bred forskningsfråga, som lätt kan leda till att man faller in på andra sidospår kring ämnet. Eftersom jag valt att fokusera på hur flyktingpolitiken fungerar i dagens läge, har jag varit tvungen att se tillbaka på hur exempelvis flyktingströmmarna ökat avsevärt sedan det kalla krigets slutskede. Jag har även varit tvungen att beskriva bakgrunden och orsaken till varför flyktingarna ökat i världen och Europa, detta för att kunna ge en förståelse till hur det har sett ut från 90-talet och fram till idag.

Jag har även valt att avgränsa mig till de olika utvalda organisationerna eftersom det internationella samarbetet gör det mer intressant att förstå sig på arbetet men även för att få en större inblick om hur och varför man gör detta, för att kunna lösa konflikter för flyktingarnas rättigheter. UNHCR är en av de största organisationerna som stöds av FN och som kommer att beskrivas mer utförligare i början av kapitel tre, tillsammans med de andra organisationerna. En annan orsak till varför jag valde just dessa organisationer, är för att de ger en relevant grund och beskrivelse till flyktingars rättigheter och hur man arbetar för att uppnå målen. Organisationerna, alltså de aktörer som jag valt och begränsat mig till är UNHCR, Internationella Rödakorskommittén, Röda korset i Sverige samt Amnesty International. Dessa har medfört en betydande och viktig del för min studie när det gäller för det internationella samspelet mellan flyktingpolitiska frågor.

För att ge en kort överblick om hur dispositionen för uppsatsen ser ut, så kommer den första forskningsfrågan handlar om hur man bemöter flykting- och migrationspolitiken utifrån betänkanden från Svenska Flyktingpolitiska kommittén. Frågan kommer att besvaras i kapitel två med ett koncist innehåll. Flyktingarnas ställning i samhället kommer att tillämpas på hur FN:s flyktingorgan fungerar, samt se över hur andra ideella organisationer samarbetar på den internationella arenan. På så sätt kommer den andra forskningsfrågan att besvaras i kapitel tre. Den svenska asylpolitiken och vilka flyktingar det handlar om, kommer att redovisas och presenteras i kapitel fyra, detta tillsammans med hur man i större omfattning arbetar för att tillgodose flyktingars rättigheter och hur de blir omhändertagna av det svenska samhället. För att läsaren skall få en inblick i hur flyktingar bland annat blir bemötta av det svenska samhället men även vilka typer av flyktingar det rör sig om, så kan man läsa mer om detta i delkapitlet ”Hur många och vilka flyktingar rör det sig om?”

2 Svenska Flyktingpolitiska kommitténs betänkande

Inom den Svenska Flyktingpolitiska kommittén hade ett direktiv från 1994 uppkommit vid ett regeringssammanträde i november. Man hade tagit ställning till varför det behövdes en ny invandrings- och flyktingpolitik i Sverige. Den största orsaken, som faller i mitt intresse kring frågan är bland annat: *"[...] I Sverige är ansvaret för att utveckla och genomföra en tydlig återvändningspolitik splittrat och en sammanhållen politik behövs skapas"* samt orsaken till att *"kraven som på tydlighet i politiken har blivit alltmer uppenbara. Att personer som haft svaga asylskäl ändå i stor omfattning fått stanna i Sverige kan ha dragit nya immigrater till landet. Detta kan på sikt äventyra förståelsen för politiken och för dem som faktiskt har starka skyddsbehov."* Dessutom har kommittén, enligt direktiven fått i uppdrag att: *"överväga hur Sverige i internationell samverkan aktivt skall kunna medverka till att undanröja eller lindra orsaker bakom flykt eller påtvingad migration."* samt att *"föreslå hur prövningen av ansökningar om uppehållstillstånd kan göras snabbare och effektivare."* (Betänkande från flyktingpolitiska kommittén, 1995:21f) Inom en begränsad omfattning, har endast nya analyser gjorts inom kommittén. De rör sig om analyser för olika påverkan av den förda politiken men även av upplevelserna från andra länder. Man har fått hjälp av den översikt som Invandrar- och flyktingkommittén har låtit utarbetats som handlar om *"Invandring och asyl i teori och praktik – en jämförelse mellan tolv länders politik"*. Vidare har man haft en nyttig användning av denna rapport om Frivilligorganisationernas roll i flyktingarbetet. (Betänkande från flyktingpolitiska kommittén, 1995:24f)

2.1 Ur det politiska perspektivet

Eftersom flykting- och migrationspolitiken är i ett behov av kontroll, beror det på att det både skett en förändring i världen och att flyktingproblemen ökat avsevärt. Enligt kommittén bedömer man att så här kommer det att fortsätta att ske inom de blivande årtiondena. De primära utgångspunkterna handlar om att man bör använda de svenska resurserna på ett mer förståndsmässigt sätt, dels för att alltfler behöver få skydd, oavsett vart människorna befinner sig. Men även för att fler hjälpmedel kan göras tillgängliga för skyddande insatser. Medlemskapet i EU, ger dock nya möjligheter som gynnar de svenska politikområdets mål. Många experter menar att flyktingsituationen fortsätter att förvärras genom tiderna. Alltsedan 1995, har antalet flyktingar i världen uppgått sig till cirka 23 miljoner. (Betänkande från flyktingpolitiska kommittén, 1995:27f). Men enligt FN:s flyktingorgan, UNHCR, finns det idag cirka 42,3 miljoner flyktingar i världen och av dem är 27,1 miljoner internflyktingar.

(<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/fakta/>) Antalet flyktingar i världen har alltså nästa fördubblats sedan ungefär 15 år tillbaka.

Flykt och migration handlar om en kärnpunkt i all utrikes- och säkerhetspolitik, där principen gäller om att varje stat skall kontrollera över sitt eget territorium. Världen är uppdelad i olika suveräna stater, där det är viktigt att man själv bestämmer om vem som skall få vistas i länderna samt vem som kan resa in i och ut ur, mellan länderna. Det orsakas av att dessa flyktingströmmar alltid bildar politiska frågor. För att förstå innebörden av hur de orsakas, leder det till att det politiska sammanhanget blir en viktig utgångspunkt. Kommittén menar att om man ser in på hur flykt och migration, lägger sin tyngdpunkt ur det politiska, berör det alltså inte vara enstaka staters politik. För att kunna se innebörden i dessa politiska strömmar i världen, måste man dels ta hänsyn till de globala säkerhetspolitiska, ekonomiska men även på de populationsmässiga sammansättningarna. (Betänkande från flyktingpolitiska kommittén, 1995:27ff)

2.2 Internationellt samarbete

För att man i framtiden ska kunna hålla en effektiviserad sammanhållning inom de komplicerade katastrofer som rör situationer för flykting- och migrationspolitik, krävs det ett samarbete, inte minst från den internationella sammanslutningens politiska, militära och humanitära delar. Flyktingpolitiska kommittén menar att det leder till ett behov av att förhindra flykt och migrationsrörelser, där det särskilt bör ingå i Sveriges långsiktiga mål för utvecklingen av biståndet. Man bör dessutom ge en särskild uppmärksamhet för stödjandet av demokratin, minoriteters ställning, stabilitet av globala och regionala säkerhetsprocesser, därtill att skapa en förbättring av handelsvillkoren för utvecklingsländerna. Enligt kommittén är den mest omtalade och lämpade organisationen, FN:s flyktingorgan UNHCR. Det handlar om att ansvara för flyktingar och inte minst internflyktingar, där organisationen har som skyldighet att kunna ge resurser för det internationella, humanitära arbetet.

I samband med kalla krigets slutpunkt, har det inte bara handlat om nya flyktingströmmar, utan även lett till att ett flertal flyktingsituationer har kunnat lösas. Det internationella samfundet har även fått möjligheten till att förhindra flykt. Med hjälp av FN-ledda åtgärder, har ett stort antal flyktingar kunnat återvända till länder såsom Kambodja, Mocambique och El Salvador. (Betänkande av flyktingpolitiska kommittén, 1995:39ff)

Man kan även konstatera att allt sedan kalla krigets slut, hade de allvarligaste konsekvenserna skapat konflikter med etniska samband. Dessa hade förekommit till anknytning med uppsplittringen av de tidigare kommunistiska stater, främst såsom i Jugoslavien och före detta Sovjetunionen. De här typerna av uppsplittringar hade lett till situationer som massflykter, inom som över statsgränserna. Sådana konflikter kan komma att skapa ett slags långsiktigt mönster för framtiden. Relaterade komplikationer som också uppstår, handlar om relationen mellan den internationella vapenhandeln och väpnade konflikter, vilket ger orsaken till flyktingströmmar. Sådana här svårartade motsättningar stöter man på i fattigare länder men även bland länder som inte har tillgång till egen vapentillverkning.

Om en människa ska ta sitt beslut för att lämna sitt hemland, beror det på i avgörande omfattning för rätten om vilket mottagande och bistånd hon eller han får i andra länder samt vad man får av andra internationella organisationer. Den som flyr på grund av till exempel religöst eller politiskt betingad förföljelse, har fått en konventionsskyddad rätt till skydd. Men däremot om man flyr undan krig, finns ingen sådan konventionsenlig rätt i varken Europa eller Asien, dock förekommer den här rätten i Afrika. Flykt på grund av svält eller naturkatastrofer, har i största allmänhet ingen rätt till internationell flyktingskydd, men man kan ändå få bistånd och hjälp genom organisationer, relaterat till katastrofhjälp. Alla orsaker som uppstår till flyktingen, har att göra med situationen i de flyende människors hemländer. De avgörande faktorer som förekommer i mottagarländerna, påverkar människornas tendenser till att lämna sina hemländer. Det blir självklart för de som flyttar av rent ekonomiska skäl eftersom de har ingen anledning till att lämna sina hemländer, om de inte kan få möjlighet till bättre levnadsstandard i ett annat land. (Betänkande av flyktingpolitiska kommittén, 1995:40ff)

3. Internationella, ideella organisationer och deras arbete

Olika utvalda organisationer presenteras i det här kapitlet och kommer handla om hur man, bland annat arbetar för att sammanhålla och tillgodose flyktingars situationer, rättigheter och deras mottagande i andra länder. En av de viktigaste utgångspunkterna är att inneha ett starkt samarbete på den internationella arenan, för att komma överens om olika rättigheter och bistånd. Kapitlet inleds med ett av den största organisationen som har utträttats av FN.

3.1 FN:s flyktingorgan, UNHCR

Organisationens officiella namn är United Nations High Commissioner for Refugees.

(<http://www.unhcr.se/se/om-oss/historik/unhcrs-historia.html>) 1950 hade FN inrättat ett kommissariat för flyktingar. Grundläggande arbetet utgår från flyktingkonventionen, genom att verka för en rättslig ställning för flyktingar. I och med detta, arbetar de för skydd åt behövande personer som flyr från sitt hemland, genom tilläggsprotokollet som lades till år 1967. Det finns länder som stödjer arbetet i organisationen och Sverige är en av högsta medverkande givarna. Arbetet handlar inte bara om flyktingpolitiken utan även om ett bredd samarbete med FN och andra internationella bördor för att lösa konflikter mellan länder, samt att föra ett internationellt samarbete i form av bistånd på olika sätt.

(http://www.humanrights.gov.se/extra/pod/?id=12&module_instance=3&action=pod_show)

3.1.1 Mål och strategier för flyktingars rättigheter

Om man skulle nämna alla beslutande delar av 1951 års konvention och 1967 års protokoll, skulle listan blivit lång, därför nämns ett av de viktigaste och centrala besluten. I regel består de av tre olika bestämmelser:

1. Bestämmelser som ger den grundläggande definitionen av vem som är och som inte är en flykting men som även, efter att ha varit en flykting, har upphört att vara en. Diskussionen och tolkningen av dessa bestämmelser utgör huvuddelen av den nuvarande handboken, avsedd för vägledning som har i uppgift till att avgöra för flyktingstatusen.
2. Bestämmelserna definierar den rättsliga ställningen för flyktingar och deras rättigheter och skyldigheter i det land där tillflykt sker. Även om dessa bestämmelser inte har något inflytande för processen för fastställandet av flyktingstatusen, bör den myndighet som ansvarar för denna process, vara medveten om att besluten kan skapa mycket omfattande konsekvenser för den enskilde eller den berörda familjen.

3. Andra bestämmelser som rör genomförandet av hjälpmedel från den administrativa och diplomatiska synvinkeln, omfattas av att: I artikel 35 i 1951 års konvention och i artikel 11 i 1967 års protokoll, innehåller att det blir en skyldighet för de avtalslutande staterna, att gå med på ett samarbete med kontoret för FN: s högkommissarie för flyktingar. I verkställningen av uppgifter och framförallt för att underlätta sin skyldighet, till att kontrollera användningen av bestämmelserna i dessa hjälpmedel. (<http://www.unhcr.se/en/resources/legal-documents/refugee-law/unhcr-handbook-and-accompanying-guidelines.html>, UNHCR Handbook in English)

3.1.2 Budget och bidrag

Finansieringen av UNHCR består av bidrag som utges frivilligt från andra olika organisationer, men även från regeringar och privata personer. Organisationens totala verksamma budget består av 95 %, som med hjälp av femton andra stora länder, länge har bidragit till. Under senaste tid har en del personer hjälpt till med att stödja inom deras humanitära arbete. Detta har ökat allt mer i samband med katastrofer från Rwanda, Tjetjenien, forna Jugoslavien och från norra Irak. Eftersom de flesta regeringar har fått en mer hårt utnyttjad ekonomi, så har det blivit allt viktigare att söka efter alternativa bidragsgivare. UNHCR:s hade utökat sina utgifter från år 1990 med 544 miljoner dollar, till en hög summa på 1,4 miljarder dollar under 4 år, dvs. fram till år 1994. Orsaken till så höga utgifter, var på grund av kriget i Bosnien och massflykterna från Rwanda. Efteråt hade inga större och allvarigare katastrofer inträffat, därmed hade man begränsat budgeten och minskat på anställd personal. I samband med detta hade man skapat så kallade fyra ”pelare” som omfattades av beskydd, operationer, kommunikation och resursmedel.

(<http://www.unric.org/sv/humanitaera-fragor/25742>)

Trots att flyktingkommissariatet har finnits i mer än fyra decennier är det så att man alltid haft ett tidsbegränsat mandat. Under de två första perioderna hade man ett treårigt mandat och som sedan kom att följas av ett femårigt mandat. Man väljer en flyktingkommissarie genom FN:s Generalförsamling, på ett fördelaktigt omdöme av ECOSOC, som står för det Ekonomiska och sociala rådet och är ett av FN:s huvudorgan. (W Dacyl, J 1995:178, litteraturen är redigerad av Jervas, G) Dagens och nuvarande flyktingkommissariat är António Guterres som trädde i tjänsten i juni 2005. Han valdes av FN:s generalförsamling till en femårsperiod.

Senast i april 2010 valdes han även om till en andra femårsperiod.

<http://www.unhcr.se/se/om-oss/hoegkommissarien.html>

Som kommissarie har man till uppgift att presentera de årliga verksamhetsberättelser, planerade budgeten och även konstruera ett arbetsprogram för nästkommande år. Dessa dokument presenteras vid det årliga mötet som hålls första veckan i oktober, av organisationens *Executive Committee*, EXCOM. Kommittén består av representanter för de 47 viktigaste mottagarländer och ledamöter från vissa organisationer, såsom EU och Internationella Röda Korskommittén.

Flyktingkommissariatet är inte en tillämpad institution, utan dess skyddande syfte är att samordna och framföra ett internationellt flyktingarbete, men har även till uppgift att leta efter medel till detta syfte, samt att rikta in sina krafter på en utveckling av den internationella flyktingrätten. FN:s flyktingorgan är det enda organ som är ”icke-politiskt”. Enligt stadgarna, bör dess initiativ utläsas av FN:s medlemsländer, enbart som en humanitär verksamhet. (W Dacyl, J 1995:179, litteraturen är redigerad av Jervas, G)

Man kan även beskriva att den moderna flyktingregimens primära syfte, var till viss del begränsat eftersom man utan tvekan, skulle lösa ett regionalt och som man då trodde, tillfälligt problem med fler tusentals flyktingar från Central- och Östeuropa, som befann sig på olika flyktingläger i väst. Det fanns två kategorier av skyddsbehövande som denna flyktinggrupp var uppdelad i. Den första bestod av äldre och handikappade flyktingar från andra världskriget, som härstammande från östra Europa och som inte hade lyckats att få en permanent bostad i väst. Den andra klassen bestod av så kallade ”*escapees*” från Östeuropa, som hade flytt från kommunistdiktaturer. Men det var ändå så att båda indelningsgrupperna var begränsade, varav den första på grund av ”naturliga skäl” och den andra på grund av att ett fåtal människor lyckades fly från den hårdbevakade gränslinjen mellan Öst och Västeuropa - ”järnridån”. Men detta var inte de enda faktiska flyktorsakerna och skyddsbehoven utan det politiska klimatet i världen, inte minst Europa, hade påverkats av den internationella flyktingdefinitionen. Det förekom även så småningom en del negativa konsekvenser i det internationella flyktingarbetet, då det europeiska kalla krigets hjälpmedel, Genèvekonventionen, var till en global användning för flyktingsituationer. (W Dacyl, J 1995:173f, litteraturen är redigerad av Jervas, G)

Organisationen har fått två Nobels fredspris, Det första tilldelades 1954 på grund av det betydelsefulla arbetet för flyktingar, som skedde under efterkrigstiden i Europa. Det andra priset tilldelades 1981 för deras globala och humanitära arbete för att stödja och hjälpa världens flyktingar, trots de politiska hinder man hade blivit bemött av.

I början av 2000-talet hade UNHCR fått en viktig uppgift - att agera för flyktingsituationerna i Afrika och Asien, men att även kunna stödja flyktingproblemet i Afghanistan som hade pågått i 30 år. Tack vare organisationens oerhört stora hjälp, vet man ändå att de humanitära behoven inte kommer att försvinna. 2011 firade organisationen sitt 60-årsjublieum.

<http://www.unhcr.se/se/om-oss/historik/unhcrs-historia.html>

3.2 Internationella Rödakorskommittén

När det gäller för interna flyktingar som flyr från militära konflikter och dylikt så har den *Internationella Rödakorskommittén* spelat en viktig roll som humanitär hjälp för dessa flyktingar. Militära konflikter har förekommit exempelvis i det forna Jugoslavien eller i Kampuchea, i Somalia. Det finns extremt många internationella och nationella icke-statliga organisationer men jag har valt att begränsa mig till endast några stycken. Dessa har till större grad som uppgift att genomföra flyktingarbetet på fältet. (W Dacyl, J 1995:181, litteraturen är redigerad av Jervas, G)

Nationella föreningarna fungerar som medarbetare till sina nationella myndigheter inom det humanitära området. De ställer till förfogande, en rad tjänster medräknat katastrofhjälp samt hälso- och socialprogram. I krigstid kan de hjälpa civilbefolkningen och förstärka sjukvården i de väpnade styrkorna.

För att kunna delta i rörelsen, måste Riksföreningen godkännas av Internationella Rödakorskommittén och därefter gå vidare till Internationella förbundet som även där måste godkänna deltagandet. I stadgarna finns det tio villkor som visas för att man ska kunna bli godkänd i rörelsen.

Vartannat år, träffas de nationella föreningarna och deras förbund i en Generalförsamling. Direkt efteråt, ansluter man sig till Internationella Rödakorskommittén, i vad som kallas för rådet för ledamöter. I detta organ diskuterar man om de strategiska frågorna som har en

avgörande betydelse för rörelsen. Det regelmässigt lagda mötet i rörelsen, inklusive regeringarna i internationella konferenser, har blivit enastående i humanitära frågor. Det avspeglar historien och ursprunget till Internationella Rödakorskommittén, Röda korset, samt den centrala betydelsen av internationell humanitär rätt, synnerligen Genèvekonventionen.

Eftersom rörelsen arbetar med icke-statliga organisationer inom området, har den också utvecklat ett slags förebyggande teckensystem, för att garantera en hög standard och att kunna hjälpa offer för krig och katastrofer. (<http://www.icrc.org/eng/who-we-are/movement/overview-the-movement.htm>)

Flera regler i internationell humanitär rätt, utgör ofta en grundläggande orsak till förflyttningar eftersom man har en skyldighet till att skydda civilbefolkningen och deras bostäder. Till exempel är attacker av andelar i en väpnad konflikt, på civila och civila objekt förbjudet, liksom omdömeslösa stridsmetoder som kan orsaka ett negativt inflytande på de civila. Övriga regler som gäller, är att man förutser till att förhindra förflyttningar. Därmed omfattas även förbud mot handlingar som hotar civilbefolkningens förmåga till att överleva, såsom förstörelse utan giltig militär anledning av grödor, anläggningar, hälsa, vatten och nätaggregat eller bostäder.

Principerna för humanitär hjälp är att internationell humanitär rätt, garanterar tillträde för hjälpinsatser och humanitära organisationer till flyktingar och internt fördrivna i väpnade konflikter. Andelarna i en konflikt måste underlätta transporter av befriande material såsom mediciner, mat, filter och tält. Tyvärr har dessa regler ignorerats i många aktuella konflikter, vilket sätter både flyktingar och internt fördrivna i en fara. Internationella Rödakorskommittén har i ett flertal gånger uppmanat stater och icke-statliga, samt väpnade grupper att respektera och garantera respekten för folkrätten inklusive de grundläggande principerna om humanitet, när det handlar om icke-militära avseenden. Bara genom respekt för förordningarna i väpnad konflikt, kan flyktingströmmar och inre geografiska förflyttningar förhindras. Likaså om människor måste lämna sina hem, kan de bara skyddas om internationell humanitär rätt beaktas. (<http://www.icrc.org/eng/war-and-law/protected-persons/refugees-displaced-persons/overview-displaced-protected.htm>)

3.3 Röda korset i Sverige

Röda korset framstår sig för en humanitär och rättssäker flyktingpolitik men ger även en ökad insikt för människor på flykt. Det spelar ingen roll om det är i Sverige eller i den resterade världen. Organisationen engagerar sig i flyktingpolitiken, som handlar mer utmärkande om asylrådgivning, återförening bland familjer, att kunna öva på det svenska språket och även om man som flykting, vill och ska få möjlighet till att kunna återvända till sitt hemland. Varje dag hjälps man åt och ser till så att tusentals människor återförenas i Sverige, eftersom individer och familjer har splittrats, i allt större del på grund av konflikter eller krig. När individer med flykting som bakgrund, precis har anlänt, har man utvecklat hälsosamtalsmetoder, tillsammans med Rädda Barnen och Svenska kyrkan. Samtalet är ett individuellt och anpassat samtal, som kan användas i möte med både barn och vuxna, detta kan också tilläggas till ordinarie hälsoundersökningar. (<http://www.redcross.se/detta-gor-vi/i-sverige/stod-till-migranter/>)

Röda korset är ett humanitärt och globalt nätverk där närvaro, tillgänglighet och hjälp finns på plats, i 186 länder i världen. En katastrof blir en verklig tilldragelse i detta fall. I dessa länder finns det frivilliga arbetare som är redo att rycka ut, de kan även språket och känner till de lokala situationerna. Genom de flertal katastrofinsatser, leder till att man har väl arbetade system för att få fram den primära hjälpen på ett så produktivt som möjligt. Röda korset arbetar ständigt med att informera om hur man bör skydda sig mot HIV och Aids. De renar vattnet i brunnar och bidrar med säker bebyggelse av byar och hus, för att man ska undkomma blivande katastrofer. Om det skulle vara så att katastrofer ändå slår till, så görs de första insatserna av den lokala rödakors- och rödahalvmåneföreningen. De hade vid ett tillfälle, som uppgift att söka efter överlevande individer bland rasmassorna under jordbävningen, i Haiti år 2010. Om det skulle vara så att resurserna och tillgångarna inte skulle räcka till i landet, ber man om stöd från den övriga rödakorsrörelsen. Man löser det på bästa möjliga sätt där hjälpen inte gör det svårare för en aktuell konflikt, eller heller inte distraherar det lokala näringslivet. (<http://www.redcross.se/om-oss/sa-har-arbetar-vi/internationellt/>)

3.4 Amnesty International och oregelbunden migration

Oregelbunden, även kallad irreguljär migration kan beskriva en rad olika fenomen, såsom att de individer som stannar kvar i ett land, trots att deras uppehållstillstånd gått ut eller när deras beslut om avvisning eller utvisning vunnit under lagenlig kraft. Men det kan också röra sig

om människohandel och andra former av tillträde till respektive land, utan ett nödvändigt tillstånd. På senare tid har uppmärksamheten kring oregelbunden migration ökat livfullt. I vissa stater kan den ha orsakat till ett utökad problem. Detaljerna är så pass många att det skulle ta lång tid att gå in på. Men man kan fastslå att en del lägger fokus kring ökningen av transnationell brottslighet, som exempelvis relaterar till människohandel för sexuella avsikter. (Spång, M. 2008:29) Andra hävdar också att det ibland kan förekomma en felaktig tillkallelse för att irreguljära migranter även blir illegala. Dessa migranter är en av de mest utsatta grupperna som automatiskt blir rättslösa i det dagliga samhället.

Ett av de stora problemen idag, som Amnesty anser vara viktiga att se över, är att majoriteten av alla EU-länderna använder sig av oregelbundna migranter som arbetskraft, i mer eller mindre omfattande delar. Vid samma tillfälle tar man ansvar för att de grundläggande mänskliga rättigheterna inte förödmjukas. Samtliga medlemsländer har heller inte bekräftat Migrantarbetarkonventionen. Som flykting kan man ta sig in i ett EU-land på ett illegalt sätt, om man är i behov av att söka skydd eftersom det finns många tänkbara vägar dit. Men EU:s visumkrav gör att flyende människor blir tvungna att ta riskfyllda vägar för att söka skydd. Vid sådana tillfällen förekommer det att man använder sig av människosmugglare. Men man får uppmärksamma sig om att en smugglare kan ingå i en internationell förbrytargrupp men kan dessutom vara en nära släkting. (<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/fakta/>)

3.4.1 Åsikter kring flyktingars rättigheter

Amnesty International tycker att man måste förtydliga anknytningen mellan flykt och kränkningar av mänskliga rättigheter, i de sammanhang som hör till debatterna kring flyktingfrågor. De har även en åsikt om att staterna måste verka och bör därmed garantera att de mänskliga rättigheterna respekteras, annars kommer människorna och fortsätta att fly, precis som tidigare.

Majoriteten av världens flyktingar befinner sig i sina grannländer eller räknas ofta som internflyktingar. I själva verket är det utvecklingsländerna (såsom Pakistan och Zimbabwe) som präglats av fattigdom eller förtryck, accepterar och tar emot flyktingarna. Det är alltså inte de rikaste länderna. Amnesty, precis som tidigare nämnts att även Flyktingkonventionen menar, att ett internationellt samarbete kan lösa problemen samt kunna garantera att ge skydd och arbete åt flyktingar. Eftersom det redan finns länder med konflikter, förtryck och

fattigdom, skapar det problem och svårigheter för befolkningen. På så sätt skall man inte tvunget behöva ta emot och hjälpa inkommande flyktingar. (<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/om-flyktingar/>)

Organisationen har åsikter om att alla människor som befinner sig innanför landsgränserna, ska ungefär ha likgiltiga tillgångar till vård och som även är en grundläggande mänsklig rättighet. Organisationen tycker även att bland annat Sverige och andra bistående länder, ska bekräfta, vilket de inte gjort, FN:s konvention om migrantarbetarnas och tillhörande familjers rättigheter, som kallas mer specifikt för Migrantarbetarkonventionen.

<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/fakta/>)

4 Svensk asylpolitik

I Sverige har vi Nationella Temagruppen asyl och integration och förkortas även som NTG. I den här gruppen har man som utgångspunkt att bevaka asylfrågor, främst från ett mottagande- och integrationsperspektiv samt ur europeiskt fokus. Utöver arbetet med att ta emot asylsökande personer och prövningar av asylsökningar, ska den svenska flyktingpolitiken bedriva samarbetet med FN samt med andra internationella organisationer. Detta för att förhindra och lösa konflikter, som leder till att utomstående individer drivs på flykt. Sverige har till uppgift att ägna sig åt folkmening, eftersom länder tar ett gemensamt ansvar för globala flyktingproblem, men även för att utforma en politik inom ramen för flyktingar. Detta relateras till en överenskommelse med de internationella fördragen. Sverige skall också hjälpa till och ge möjlighet för människor som beviljar att lämna det nuvarande landet och även för de som ska få kunna återvända till sitt hemland.

(<http://www.temaasyl.se/Templates/Page.aspx?id=731>)

Den grundläggande och mest viktigaste beståndsdel för svensk migrationspolitik är respekten för mänskliga rättigheter. Att värna om möjligheten för flyende människor att söka asyl i Sverige, är en viktig del i arbetet för de mänskliga rättigheterna. Människor som behöver och söker skydd här ska veta att de är välkomna i överensstämmelse med de konventioner som Sverige anslutit sig till och vår egen lagstiftning.

(http://www.manskligarattigheter.gov.se/extra/pod/?id=2&module_instance=5&action=pod_s_how&navid=66&subnavid=2&subnavinstance=5)

Enligt vad internationella överenskommelser kräver så har Sverige kommit ett steg närmare, där man genom den svenska utlänningslagstiftningen, erbjudit skydd i större utbredning. Med den verksamt effektiviserade politiken, har man ett starkt förtroende från Sveriges Riksdag. För att samordna medlemsländernas lagstiftning i relation till asylpolitiken, har EU antagit gemensamma och ytterst små regler. Skillnaderna är dock fortfarande stora när det gäller mellan medlemsländernas asylpolitik och praktiseringen av de regler som redan funnits sedan tidigare. Sverige kämpar med att vara ett av de europeiska länder som tar emot flest asylsökande och som bidragit med skydd åt människor, utan våld och förföljelser. För Sveriges del anses det vara viktigt att aktivt delta i arbetet, för att kunna åstadkomma ett förenat och europeiskt asylsystem. (<http://www.regeringen.se/sb/d/9688>)

Inom tidsperioden, mellan 1984 – 2010 har flest asylsökande sitt ursprung från Somalia som omfattar cirka en fjärdedel, men även från Irak och Afghanistan.

(<http://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/asylsokande/>)

När det gäller samarbetet med de ideella organisationerna, så har myndigheternas anordning inget egenvärde. De kan ge råd och stöd åt de personer som de anser vara möjligt och klara av. Men däremot blir det viktigt att deras närvaro förenas till framförandet av det humanitära och det goda som hör till. På så sätt fyller de hjälpbehövande flyktingarna upp verksamheten för de ideella organisationerna. (Norström, E. 2004:199)

Rätten om att söka asyl, engelskans definition ”*the right of asylum*”, har lett till att man fått en positiv inställning till detta. När det gäller för de internationella styrningarna så finns inte således rätten till att bevilja asyl. Däremot kan nationell lagstiftning, som gäller i bland annat Sverige, ge personer en sådan rätt. På senare tid har inte skyldigheten heller beviljat asyl till flyktingar och därmed inte kunnat fastställas i internationella styrningar. Dock anses det numera vara en del av sedvanerätt att stater har skyldighet att kunna ge flyktingar ett tillfälligt skydd utan förföljelse. Dessutom är det den särskilda utsattheten, som utmärker den situation flyktingarna lever i, där detta sätter stor fokus på asylrätten. Det handlar om att flyktingar inte skyddas av andra stater, å ena sidan på grund av att staten förföljer individerna, å andra sidan på grund av att staten inte kan ge skydd åt individerna mot övergrepp. (Spång. M. 2008:27)

På grund av världens alla konflikter och oroligheter så vet man inte det exakta antalet på asylsökande personer. Men år 2010 var Serbien det ursprungliga landet för asylsökande. Samma år hade antalet asylsökande ökat med 31 819 personer, i jämförelse med tidigare år, sedan 2007.

Som asylsökande i Sverige kan man få uppehållstillstånd genom tre grunder:

1. Som flykting
2. Som skyddsbehövande, det vill säga, de personer som riskerar att straffas med döden i form av till exempel tortyr eller annan förnedrande bestraffning
3. På grund av omständigheter såsom exempelvis allvarlig sjukdom

För att kunna bosätta sig i Sverige, måste man ansöka om uppehållstillstånd. Detta gäller för de personer som inte är medborgare i ett EU eller EES-land. Under året 2008 hade

Migrationsverket redan fått in cirka 70 623 personer som ansökt om uppehållstillstånd.

(http://www.manskligarattigheter.gov.se/extra/pod/?id=2&module_instance=5&action=pod_s how&navid=66&subnavid=2&subnavinstance=5)

Från och med i slutet på 80-talet och fram till 1995 hade flyktingarna som mest kommit och bosatt sig i Sverige. Gruppen av anhöriga hade också ökat vid samma period. Man har konstaterat att utlänningar kommit till Sverige från att först skapa ”arbetskraftimport” till att sedan skapa en flykting och anhöriginvandring. (Demker. T, Malmström C 1999:120f)

Stater har som skyldighet att inte skicka ut individer till ett land eller ett område som riskeras att bli utsatt för tortyr, bestraffning eller dödsstraff med mera. (<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/fakta/>) Förbudet kallas för non-refoulement-principen som betyder ”tillbakadrivande” och blev inskriven i 1951 års flyktingkonvention. Principen finns även med i den svenska utlänningslagen, där definieras det som ”*ett skydd för en flykting mot att återsändas till en stat där han riskerar förföljelse*”. (<http://www.ne.se/non-refoulement-principen>). Amnesty uttrycker sig om att när man har en välgrundad fruktan av förföljelse, har man rätten att erhålla skydd. Dessutom anser man att utgångspunkten för att söka asyl, kan även leda till att det är en mänsklig rättighet, att ”*söka och åtnjuta fristad från förföljelse.*” (<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/fakta/>)

En individ som ansöker om asyl, vet mycket väl om att hon eller han har passerat ett flertal av de geografiska, kulturella och språkliga gränserna. Däremot är den asylsökande inte lika medveten om att man passerat andra gränser såsom exempelvis att ge upphov till att staternas krav blir utmanande, eftersom migrationen alltid bör ske i ordnade former. Dessutom kanske det blir ovetande ifall personens levnadsöde, i större omfattning beror på om han eller hon bryter sin integritetsgräns för det personliga, som man normalt sätt behåller för sig själv. (Norström, E. 2004:198)

En asylsökande individ som saknar inkomst eller pengar och som inte kan upprätthålla sin försörjning, får därmed möjligheten till en dagersättning under väntetiden. Man får den utbetalad av Migrationsverket och ”*ska räcka till mat, kläder, sjukvård, medicin, tandvård, hygienartiklar och fritidsaktiviteter.*” (<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/fakta/>)

Om den asylsökande bor på en av Migrationsverkets anläggningar så gäller ersättningarna per dygn, inklusive föda: ”24 kr/dag för vuxna ensamstående, 19 kr/dag per person för vuxna som delar hushåll, 12 kr/dag för barn till och med 17 år (från och med tredje barnet halveras bidraget.)”

Däremot om individen har eget boende och egen försörjning till föda, gäller: ”71 kr/dag för vuxna ensamstående, 61 kr/dag och person för vuxna som delar hushåll, 37 kr/dag för barn upp till 3 år, 43 kr/dag för barn 4–10 år, 50 kr/dag för barn 11–17 år (från och med tredje barnet halveras bidraget.)” (ibid)

4.1 Hur många och vilka flyktingar rör det sig om?

Det är upp till 40 miljoner människor som är på flykt från oroligheter i sitt hemland, det kan röra sig om masskränkningar som orsakas av väpnade konflikter. Men det kan även bero på att staten inte beviljar skydd åt medborgarna från kränkningar av mänskliga rättigheter, som kan utföras av privata personer men även av olika grupper. Detta leder till att individer blir tvungna, att varje dag flytta från sina hemländer. Man lämnar inte sin familj och sina närmsta vänner med egen vilja eftersom kränkningarna gör att de flyr. (<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/om-flyktingar/>)

4.1.1 Internflyktingar

Internally Displaced Persons (IDP) står för engelskans *Internflyktingar*. Internationella Rödakorskommittén arbetar för att hjälpa sådana flyktingar eftersom det inte finns någon konvention för dessa, som motsvarar 1951 års flyktingkonvention. Men i detta fall finns trots allt en räddning. Det finns en internationell rätt som skyddar personer från geografiska förflyttningar och när de är på flykt. Rätten har samlats under lagsamlingarna nedan:

- Internflyktingar skyddas av Internationell Humanitär rätt och Nationell rätt (IHL).
- De är skyddade av internationell, humanitär rätt i situationer för väpnade konflikter:
- Den vägledande principen om internflyktingar, som bygger på dessa två lagsamlingar är att ge nyttig vägledning om specifika aspekter kring förflyttningar.

I första hand spelar IHL en viktig roll för att förhindra geografiska förflyttningar. Rätten förbjuder förflyttning av människor, med undantag om det är nödvändigt av militära skäl eller för att skydda de civila själva. En omfattande eller organiserad politik för förflyttningar av

civila kan utgöra ett brott mot mänskligheten. (<http://www.icrc.org/eng/war-and-law/protected-persons/refugees-displaced-persons/overview-displaced-protected.htm>)

4.1.2 Kvotflyktingar

Flyktingkvoten är i första drag, garanterad för flyktingar samt andra personer som behöver skydd. Det finns bestämmelser från Sveriges regering att man kan använda sig av de tilldelade medlen, för att exempelvis underlätta för flyktingar, som för närvarande befinner sig i respektive läger, skall kunna bosätta sig i närområdet. (Arnstberg, K-O 2008:25)

Sverige är ett av de femton andra länder i världen som årligen tar emot kvotflyktingar. Det rör sig om cirka 1000 och 1800 stycken per år. Kvotflyktingarna kommer ofta direkt från olika läger och tas ut med hjälp av FN:s flyktingkommissariat UNHCR.

(<http://www.temaasyl.se/Templates/Page.aspx?id=731>) År 2006 hade Sverige tagit emot 1653 kvotflyktingar. Men det beror helt och hållet på var ifrån flyktingarna skall hämtas och vilka nationaliteter de har, som bestäms i samarbete med UNHCR. Personen måste vara registrerad som flykting hos UNHCR för att kunna bli uttagen på kvoten. Därefter prioriterar man de personer som presenteras för vilket land de kommer ifrån. I den nationen personen hör till, görs därefter en bedömning och fattar beslut om han eller hon kan få uppehållstillstånd. De sökande personerna kan ta sig genom en så kallad delegationsuttagning, vilket innebär att individerna tas ut i respektive land som de befinner sig i. Man intervjuas på plats av personer från Migrationsverket. När en flykting fått tillstånd att komma till landet, får Migrationsverket innan se till att hitta en lämplig kommun, innan personerna kan resa till Sverige. Vart och i vilken kommun kvotflyktingarna får bosätta sig i, beror på deras språk, ålder, utbildning, hälsotillstånd, erfarenheten i arbetslivet samt familjesammansättningen. (Arnstberg, K-O 2008:25)

5. Slutsatser

I mina slutsatser kommer jag att sammanställa resultaten jag kommit fram till i min uppsats, där jag redovisar dessa i förhållande till forskningsfrågorna. Jag kommer ta upp den mest

väsentliga empirin för att inte upprepa alltför mycket av det jag redan skrivit. För att läsaren ska komma ihåg vilka frågorna är, kommer dessa att upprepas.

1. Hur bedömer man flykting- och migrationspolitiken utifrån Flyktingpolitiska kommittén?

Kommitténs huvudsakliga argument handlar om att användningen av de svenska resurserna blir viktiga eftersom alltför flyktingar behöver skydd, oavsett vart man än befinner sig, men också så att fler hjälpmedel blir tillgängliga för det skyddande arbetet. Dock anser man att medlemskapet i EU har kommit att gynna målen för de svenska politikområden. Vad kommittén ser på det politiska perspektivet, anser man att ur de politiska strömmarna i världen är det viktigt att ta hänsyn till bland annat de globala säkerhetspolitiska strukturerna. Men ur den internationella synvinkeln så menar man att det krävs ett internationellt samarbete, inte minst från dess politiska, militära och humanitära delar. Detta på grund av att det kan leda till ett behov av förhindringen av flykt- och migrationsrörelserna och då är det viktigt att detta bör ingå i Sveriges mål för utvecklingen av biståndet.

Om man ska dra historiska orsaker till splittringar mellan befolkningen inom Europa, så får man se tillbaka på kalla krigets slutskede, där konsekvenser hade skapat konflikter med etniska samband. Det handlade främst om uppsplittringen av de tidigare kommunistiska staterna såsom i före detta Sovjetunionen. Detta hade i sin tur lett till situationer som massflykter, både inom och över statsgränserna. Kommittén menar att sådana typer av konflikter har byggt upp ett slags långsiktigt mönster för framtiden.

Jag kommer att redogöra för de fyra organisationerna som jag valt att avgränsa mig till. Dessa presenteras i respons till forskningsfråga två: 2. Vilka organisationer och på vilka sätt strävar man efter målen för flyktingars rättigheter?

En av de största organisationerna som FN har inrättat är flyktingorganet UNHCR. Huvudsakliga arbetet är att verka för en rättslig ställning gentemot flyktingar. Det finns andra länder som stödjer arbetet i organisationen och där Sverige är en av högsta medverkande givarna. Det handlar inte bara om flyktingpolitiska frågor, utan även om ett stort samarbete med FN och andra internationella svårigheter, för att lösa konflikter mellan länder men även att föra ett internationellt samarbete inom bistånd.

När det gäller för mål och strategier för flyktingars rättigheter så finns olika bestämmelser där en av dem lyder så här: Bestämmelserna *definierar den rättsliga ställningen för flyktingar och deras rättigheter och skyldigheter i det land där tillflykt sker. Även om dessa bestämmelser inte har något inflytande för processen för fastställandet av flyktingstatusen, bör den myndighet som ansvarar för denna process, vara medveten om att besluten kan skapa mycket omfattande konsekvenser för den enskilde eller den berörda familjen.*

Den andra organisationen jag valt är Internationella Rödakorskommittén och där spelar man en viktig roll när det i första taget handlar om interna flyktingar, som flyr från militära konflikter. Sådana konflikter har exempelvis förekommit i det forna Jugoslavien eller i Somalia. De största arbetsuppgifterna har genomförts på olika fält. Organisationens principer när det gäller för humanitär hjälp, är att man inom internationell humanitär rätt, garanterar tillträde för hjälpinsatser till flyktingar och för de internt fördrivna i väpnade konflikter.

Den tredje organisationen berör frågan om hur flyktingarbetet fungerar för Röda korset i Sverige eller i den övriga världen. Här engagerar man sig mer specifikt på asylrådgivning, återförening bland familjer och givetvis hjälpa flyktingar att få möjlighet till att kunna återvända till sitt hemland om man vill. Målet är att hjälpa åt så att tusentals människor kan återförenas i Sverige eftersom man splittrats på grund av olika konflikter och krig. Dessutom vill Röda korset informera om hur man bör skydda sig mot Aids och HIV.

Den fjärde och sista organisationen jag fokuserat på är Amnesty International, där de stora problemen som man anser blir viktiga att lösa, är att man använder sig av oregelbundna migranter som arbetskraft, detta gäller inom alla EU-länder. Amnesty menar att medlemsländerna inte heller har bekräftat konventionen för migratarbete. Andra åsikter som organisationen yttrar sig om i förhållande till flyktingars rättigheter, är att man måste tydliggöra sambanden mellan flykt och kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Man anser även att staterna bör garantera respekt för de mänskliga rättigheterna för annars kommer människor vara på flykt, precis som tidigare.

3. För vilka slags flyktingar och på vilka sätt bedriver man asylpolitiken i Sverige, för att tillgodose deras rättigheter?

Det viktigaste som gäller för svensk migrationspolitik är respekten för mänskliga rättigheter. Att kunna ge möjlighet för flyktingar om att söka asyl i Sverige blir en viktig del i arbetet för de mänskliga rättigheterna. Sverige har kommit ett steg närmare när det gäller för vad som krävs för internationella överenskommelser. Genom den svenska utlänningslagstiftningen har landet erbjudit skydd i större omfattning. På grund av den så verksamt effektiva politiken som drivs i Sverige, har man ett starkt förtroende från Sveriges Riksdag. I Sverige kan man få uppehållstillstånd genom tre grundliga krav:

1. Som flykting
2. Som skyddsbehövande, alltså de personer som riskerar att straffas med döden i form av exempelvis tortyr
3. På grund av omständigheter såsom allvarliga sjukdomar.

Det rör sig om cirka 40 miljoner människor som är på flykt runt om i världen. Det finns olika typer av flyktingar som flyr och den första gruppen är Internflyktingar och här bryter Rödakorskommittén in med hjälp eftersom det inte finns någon konvention för dessa. Det finns en Internationell Humanitär rätt och Nationell rätt som bygger på att ge vägledning om specifika infallsvinklar kring geografiska förflyttningar. Sedan finns det kvotflyktingar som får garanterat behovande skydd. Denna grupp kommer oftast från olika läger, som tas ut med hjälp av FN:s flyktingkommissariat UNHCR. För att personen ska kunna bli uttagen på kvoten så måste man vara registrerad som flykting hos UNHCR. Efter det så prioriterar man de personer som presenteras för vilket land de kommer ifrån.

5.1 Diskussion

Valet av mitt ämne om flyktingpolitiken och om den svenska asylens, har varit mer intressant än vad jag trodde från början. I och med mitt deduktivt samlade materialet, blev fängslad av hur flyktingar blir omhändertagna och vilken respekt de egentligen får av olika myndigheter och ideella, bistående organisationer. Hur det måste kännas för dem av att välkomnas, bli mottagna och accepterade i andra länder. Jag kan tänka mig att dessa människor kan komma att känna sig vilslna, förrådda av sin egen stat och känner ängslan för sina anhöriga. Dessutom kan de inte få veta exakt om vart och när man blir beviljad asyl i ett annat land. Jag har med en minimal orientering, vetat om att Sverige har kämpat för flyktingars rättigheter. Däremot har jag inte vetat av att man haft en stabil asylpolitik för att kunna hjälpa flyktingar att tillfredsställa sig. Röda korset har i flera år varit aktivt med att bidra till olika hjälpmedel men

jag har lärt mig under skrivningen av arbetet, hur breda nätverkskontakter Röda korset har på den internationella arenan och vilka mål Sverige har uppnått med att hålla fast vid att ständiga hjälpa människor på flykt. Av att få läsa om hur den verkliga situationen mellan flyktingars sökning efter skydd och till att deras beslut fattas genom olika juridiska och politiska processer, får mig till att bli imponerad eftersom jag inte hade vetat om detta tidigare. Vidare undrar jag om det verkligen är så att FN:s flyktingorgan har tillräckligt bra relation med andra bistående länder eller om de innehar en större och stabilare makt. Eftersom det är en icke-statlig organisation får de hantera jobbet på egen hand och inte bevilja hjälp från andra stater på ett formellt sätt. Det blir naturligt att organisationen måste verka starkt och inte tappa den medverkande gnistan, men eftersom det har införts av FN:s kommissariat så blir man ändå beroende och kräver stöd av de Förenta Nationerna. På så sätt går det som i en cirkelprocess och organisationen kan inte klara av bearbetningarna på egen hand. På samma sätt behöver andra internationella organisationer stöd från andra håll i världen, inte minst från UNHCR.

Till statens förfogande så har man rätt till att förhindra att människor flyr på grund av exempelvis tillhörighet av en viss politisk grupp eller dylikt. Men istället kan man bli ”jagad” av staten själv eftersom att individen gjort något som inte är lämpligt för samhället. Det beror självklart på från stat till stat men i tredje världen exempelvis, förekommer det förföljelser och tortyr dagligen, främst av religiösa och politiska skäl. Jag anser att det inte är på grund av själva individens misstag att man flyr, utan hur staten hanterar situationen med hjälp av sin suveräna och totalitära makt. Den formen av makt har börjat suddats ut i större delar av världen. Därför tror jag att bland annat Sverige har möjligheten att ta emot flyktingar och ser på deras situationer ur ett annat, medmänskligare perspektiv. Sverige och troligtvis andra europeiska länder, ägnar sig åt opinion som man där igenom tar ett gemensamt ansvar för att hantera de internationella flyktingproblemen. Detta bidrar med en överenskommelse från de internationella fördragen. Bara genom den här processen, märker jag hur Sveriges samarbete med de globala avseenden kan utvecklas och göra framsteg.

När det gäller för flyktingars framtid så tror jag att mottagarländerna bör ses över gränsen för antalet flyktingar inom en snar framtid. Det är redan höga siffror i statistiken, men jag tror inte att flykting- och migrationspolitiken kommer att leda till negativa konsekvenser, dock kan det orsakas till en belastning för olika områden i världen. Andra anser att det svenska samhället har gått över gränsen och tagit in alltför många utlänningar. Många blir upprörda över situationen och menar att ”de har tagit våra jobb, som vi svenskar hellre förtjänar att få

ha". Eftersom jag ännu inte har ett fast jobb, ser jag inte den här skillnaden men jag vet att konkurrensen om arbetsmarknaden är hård idag. Men det är inte bara vanliga flyktingarna som tagit jobben utan det är även andra typer av människor såsom utbildade läkare, forskare, affärsmän med mera, som är lämpade till att få kunna jobba i Sverige. Det har även lett till en vändpunkt, där många svenskar flyttar till andra delar av världen, på grund av bättre och inkomstbringande arbeten. Från början var det egentligen brist på arbetskraft i Sverige eftersom befolkningmängden blev låg, därav den höga flyktingmottagningen.

Återigen tycker jag att uppsatsens innehåll har bidragit med positiva förklaringar och inställningar för flyktingars situationer och rättigheter, med hjälp från den stödjande asylpolitiken i Sverige och ett stort stöd från internationella organisationer.

Sammanfattning

Under 1900-talet och på senaste tid, har allt fler flyktingar sökt skydd inom eller från sitt egna hemland. Det kan ha varit på grund av exempelvis olika politiska eller religiösa förföljelser men även för att undkomma kränkande situationer, så långt som möjligt från territoriet för och undvika till att bli skadad. Trots att olika ideella och icke-statliga organisationer hjälper till med bistånd och resursmedel, så avtar aldrig flyktingpolitiken helt och hållet. Dessutom så ökar antalet flyende människor i världen, i en jämförande statistik så har nästan det dubbla uppgått från cirka 23 miljoner till 42,3 miljoner. Ökningen har skett inom ungefärlig tid för 15 år. För att kunna åtgärda problemen kring flykting- och migrationspolitiken så finns Flyktingkonventionen tillgänglig från år 1951. Olika problem som tjänstemännen för konventionen visste, var nödvändiga att hantera, handlade om att flyktingkriser kom att skapa oroligheter. Därför ville man lösa detta genom ett internationellt samarbete, där senare olika organisationer kom att bli stora medhjälpare. Det som konventionen främst arbetar med, innehåller arbete om flyktingars rätt till bland annat utbildning, passdokument samt rätten till ett arbete.

Vad internationella överenskommelser kräver, har Sverige kommit ett steg närmare, där man hade erbjudit skydd i större utbredning. Den driftiga och effektiviserade politiken har ett starkt förtroende från Sveriges Riksdag. Sverige är ett av länder i Europa, som starkt anstränger sig för att ta emot flest asylsökande och som i stora drag, bidragit med skydd åt människor, utan våld och förföljelser. Men det förekommer även internationellt samarbete på andra håll där de bidragande organisationerna såsom Amnesty International, kämpar för

flyktingars rättigheter och för de mänskliga rättigheterna, vilket blir ytterst viktig inom ramen för att ge skydd åt de olyckdrabbade människorna. Andra ideella organisationer, som nämnts i djupare drag om i innehållet av uppsatsen, är även, Internationella Röda Korskommittén och FN:s flykting organ.

FN hade inrättat ett kommissariat för flyktingar - United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR. Organisationen har funnits i drygt 60 år och utvecklat en enorm skillnad för bland annat asylfrågor och katastrofhjälp. Ett av de högsta givande länderna är Sverige, som bidrar med att stödja arbetet i UNHCR. Det är inte bara flyktingpolitiken i sig som utgör helheten av arbetets mål, utan även om det utvidgade samarbetet med FN och andra internationella påfrestningar som leder till att man löser oenigheter och konflikter mellan länderna.

Den svenska Flyktingkommitténs betänkanden anser om att de allra viktigaste utgångspunkterna när det gäller för svenska insatser, handlar om att man bör använda de svenska resurserna på ett mer effektivt och produktivt sätt. Eftersom alltfler behöver skydd, oavsett vart de befinner sig.

Framtiden för flyktingpolitiken är osäker eftersom antalet flyktingar ökar, men den kommer fortsättningsvis, av positiva skäl, starkt bedrivs av hjälpande organisationer som inte släpper det ideella arbetet i första taget.

Referenser

Litteratur

Arnstberg Karl-Olov. 2008. *Sverige och invandringen*. Lund. Författaren och Studentlitteratur.

Bergström Göran och Boréus Kristina 2011. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund. Studentlitteratur AB.

Demker Marie och Malmström Cecilia. 1999. *Ingemansland? Svensk immigrationspolitik i utrikespolitisk belysning*. Lund. Studentlitteratur.

Jervas Gunnar m.fl. 1995. *Migrationsexplosionen: Bakgrund och alternativ till den felslagna flyktingpolitiken*. Faktorstjänst i Malmö AB. Författarna och SNS Förlag.

Norström Eva. 2004. *I väntan på asyl. Retorik och praktik i svensk asylpolitik*. Umeå. Eva Norström och Boréa Bokförlag.

Spång Mikael. 2008. *Current Themes In Imer Research Number 8: Svensk invandringpolitik i demokratiskt perspektiv*. Malmö. Malmö University & the author.

Statens offentliga utredningar. 1995:75, Arbetsmarknadsdepartementet. *Svensk flyktingpolitik i globalt perspektiv. Betänkande av Flyktingpolitiska kommittén*. Stockholm. Fritzes, Regeringskansliets förvaltningskontor.

Internet

Svensk asyl:

<http://www.temaasyl.se/Templates/Page.aspx?id=731> (2012-01-05)

Amnesty International:

<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/om-flyktingar/> (2011-12-13)

<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/flyktingar-och-migranter/fakta/> (2012-01-08)

Human Rights/Mänskliga rättigheter:

http://www.humanrights.gov.se/extra/pod/?id=12&module_instance=3&action=pod_show

(2011-12-07)

http://www.manskligarattigheter.gov.se/extra/pod/?id=2&module_instance=5&action=pod_show&navid=66&subnavid=2&subnavinstance=5 (2011-12-07)

Röda korset och International Committee of the Red Cross

<http://www.icrc.org/eng/who-we-are/movement/overview-the-movement.htm> (2011-12-14)

<http://www.icrc.org/eng/war-and-law/protected-persons/refugees-displaced-persons/overview-displaced-protected.htm> (2011-12-14)

<http://www.redcross.se/detta-gor-vi/i-sverige/stod-till-migranter/> (2011-12-12)

<http://www.redcross.se/om-oss/sa-har-arbetar-vi/internationellt/> (2011-12-12)

Migrationsinfo:

<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingkonventionen/> (2011-11-06)

<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/statslosa/> (2011-11-02)

<http://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/asylsokande/> (2011-12-06)

Non-refoulement-principen:

<http://www.ne.se/non-refoulement-principen> (2011-12-13)

Regeringen:

<http://www.regeringen.se/sb/d/9688> (2011-12-14)

FN:s flyktingorgan, UNHCR:

<http://www.unhcr.se/se/om-oss/historik/unhcrs-historia.html> (2011-12-07)

<http://www.unhcr.se/en/resources/legal-documents/refugee-law/unhcr-handbook-and-accompanying-guidelines.html> (2012-01-04)

<http://www.unhcr.se/se/om-oss/hoegkommissarien.html> (2011-12-12)

<http://www.unric.org/sv/humanitaera-fragor/25742> (2011-12-15)